

International Journal of Original Educational Research

Review Article

ISSN: 3023-4778

Kabul Tarihi: 15.03.2024

**Okul Öncesi Öğretmenlerinin Çocuk ve Dijitalleşme Durumlarının
İncelenmesi**

Şule ÖZÇELİK

ozcelik.sule2@gmail.com

Orcid: 0009-0009-1429-1172

Milli Eğitim Bakanlığı

Vahide Segah ÜNEY

vahidesegah@gmail.com

Orcid: 0009-0003-4223-5473

Milli Eğitim Bakanlığı

Büşra DOĞRU

busradogru006@gmail.com

Orcid: 0009-0005-5943-3083

Milli Eğitim Bakanlığı

Vildan YILMAZ

vildan0661@hotmail.com

Orcid: 0009-0005-7287-9354

Milli Eğitim Bakanlığı

Atıf: Özçelik, Ş., Üney, V.S., Doğru, B., Yılmaz, V., (2024). Okul Öncesi Öğretmenlerinin Çocuk ve Dijitalleşme Durumlarının İncelenmesi. International Journal of Original Educational Research, 3(2), 47-59.

Özet

Okul öncesi eğitimde kullanılan tüm materyallerin katkısı çok önemlidir. Bunların arasında yer alan teknolojik materyaller eğitim alanından da yararlanmaktadır. Öğretmenlerin teknolojik kaynaklarının ne ölçüde yararlanabildiği eğitimin kalitesi açısından çok önemlidir. Öğretmenlerin sınıftaki teknolojik kaynakları ve yazılımlardan yararlanma kapasitesi hem çocukların bilgi edinimini olumlu yönde etkilemekte hem de sunulan eğitimin kapsamını artırmaktadır. Teknolojinin artık yaygınlaştığı günümüzde insanların eğitim programlarının dahil edilmesi ve tanıtılması, teknolojik araçların çocukların gelişim özelliklerine göre seçilmesi gerekmektedir. Okul öncesindeki çocukların dikkat ve ilgilerini artırmak için bilgi teknolojilerinden yararlanma konusunda yetkin yönetimin, çocukların büyümeleri üzerinde olumlu etki yaratmaktadır. Çocuklar okul öncesi eğitimle ne kadar uzun süre meşgul olurlarsa, teknolojik olarak faydalı olduğu görüş de o kadar baskın hale gelmektedir. Anne-babanın eğitim düzeyindeki teknolojinin zararlı olduğu inancının da arttığı görülmektedir. Bu bulgulara dayanarak, okul öncesi dönemindeki erkek çocuklara sosyal paylaşımlarına odaklanan etkinlikler konusunda yardımcı olabilmektedir. Teknolojinin doğru ve dengeli kullanımı, çocukların bilişsel ve duygusal gelişimine olumlu katkılarda bulunabilmektedir. Örneğin, interaktif eğitim uygulamaları ve eğitici oyunlar, çocukların öğrenme süreçlerini destekleyebilir ve zihinsel becerilerini geliştirebilir. Bununla birlikte, aşırı teknoloji kullanımının zararları da göz ardı edilmemelidir. Böylece, çocukların sağlıklı bir dijital ortamda büyümeleri ve teknolojiyle uyumlu bir şekilde yaşamlarını sürdürmeleri desteklenmektedir.

Anahtar Kelimeler: Okul Öncesi Eğitim, Teknoloji, Teknoloji Kullanımı, Sosyal Beceri.

Abstract

The contribution of all materials used in pre-school education is very important. Technological materials among these also benefit the field of education. The extent to which teachers can benefit from technological resources is very important for the quality of education. Teachers' capacity to benefit from technological resources and software in the classroom both positively affects children's knowledge acquisition and increases the scope of education offered. Nowadays, when technology has become widespread, it is necessary to include and promote people's education programs and technological tools must be selected according to the developmental characteristics of children. Competent management in utilizing information technologies to increase the attention and interest of preschool children has a positive impact on children's growth. The longer children are engaged in preschool education, the more dominant the view that it is technologically beneficial becomes. It is also seen that the belief that technology is harmful at the educational level of the parents increases. Based on these findings, preschool boys can be helped with activities that focus on their social sharing. Correct and balanced use of technology can make positive contributions to children's cognitive and emotional development. For example, interactive educational applications and educational games can support children's learning processes and improve their mental skills. However, the harms of excessive technology use should not be ignored. Thus, children are supported to grow up in a healthy digital environment and live their lives in harmony with technology.

Key Words: Preschool Education, Technology, Technology Use, Social Skills.

Giriş

Bireyler, yaşamlarının sosyal, ekonomik ve teknolojik yönlerinden etkilenmekte ve eğitim sistemine girdiklerinde algı, bilgi ve becerileri bu yönlerden etkilenmektedir. Eğitim sistemine giren bireyler, önceki dönemlerde farklı olarak teknolojiden daha sık faydalanmakta ve bundan duygusal, entelektüel ve öğrenme etkileşiminde bulunmaktadır. Bu yetiştirilmesinde eğitim içeriği ve bu programlarda gerçekleştirilecek rolü önemlidir. Okul öncesi eğitim, insanların edindiği ilk örgün eğitim deneyimidir. Ancak okul öncesinde mevcut eğitim

programları medya ve teknolojinin kullanılmasının eksikliği söz konusudur. Amerika Birleşik Devletleri ve dünyada, çocukların eğitiminde bireysel farklılıkların önemli olduğu ve eğitimin temel amacının bireye yardım etmek olduğu anlayışını yaygınlaştırmayı amaçlayan birçok girişim yürütülmektedir. Bu durum, öğretmenlerin programlardaki rolüne yansıyan benzer bir öğrenme yaklaşımına sahip olduğunu ortaya çıkartmaktadır.

Türkiye’de okul öncesi öğretim programlarının çocuk merkezli olması gerektiği vurgulanmasına rağmen, öğretmenlerin program ve fiziksel ortam bağlamında çocuk merkezli anlayışla uyumlanmayan uygulamalar yaptıkları tespit edilmiştir. Bu durum, öğretmenlerin aldıkları eğitim düzeyi, çalıştıkları ortam ve öğrencilerin özelliklerine bağlı olarak farklılık göstermektedir. Öğretmenlerin belirli konu alanları ve öğrencilere ilişkin algıları, tutumları ve bakış açıları bazen sınıf uygulamalarına yansımakta, bazen ise bu uygulamalarla uyumlu olmamaktadır. Bu bulgular, öğretmen yetiştirme programlarına ve öğretmenlerin mesleki ve psikolojik özelliklerine dikkat çekmektedir.

Eğitim alanındaki değişen ihtiyaçlar doğrultusunda, öğretmen rolleri ve öğretmen eğitiminin gözden geçirilmesi ve iyileştirilmesi önem arz etmektedir. Türkiye’de öğretmenler, mesleğe hazırlanmak için öğretmen yetiştirme programlarıyla donatılmaktadır. Bu programlar, güncel ihtiyaçlar doğrultusunda periyodik olarak güncellenmektedir. Yüksek Öğretim Kurumu, 1997, 2006 ve 2018 yıllarında öğretmen yetiştirme programlarında güncellemeler yapmış ve 2020’de alınan bir kararla üniversitelere, belirli ilkelere doğrultusunda kendi öğretmen eğitim programlarını oluşturma yetkisi verilmiştir. Mevcut öğretmen eğitim programında genel kültür, alan bilgisi, öğretmenlik meslek bilgisi ve seçmeli dersler gibi çeşitli dersler yer almaktadır. Bu dersler genellikle öğretmen adaylarının pedagojik inançlarını şekillendirmektedir. Pedagojik inançlar, öğretmenlerin öğretim süreçlerindeki davranışlarını belirleyen unsurlar olarak kabul edilmektedir.

Eğitimde Dijital Dönüşüm

Bilgisayar ve internetteki gelişmeler şüphesiz eğitim sektöründeki tüm eğitim faaliyetlerine özellikle öğretim yöntem ve teknolojilerinde önemli etki yapmakla beraber gelişmeye devam etmektedir. Özellikle doksanlı yıllarda internet hayatında daha yaygın hale gelmesiyle sanal eğitimin benimsenmesinde önemli bir artış yaşanmıştır. Günümüzdeki eğitim faaliyetleri neredeyse her zaman çevrimiçi olarak yürütülmektedir. 2010 yılı sonrasında bulut bilişim teknolojilerinin yaygınlaşmasıyla birlikte eğitim etkinliklerinin ve içeriklerinin sanal ortamda çoğalması; Sanal gerçeklik, sanal sınıflar, bulut bilişim, dijital oyunlar ve mobil öğrenme gibi fikirler eğitim sektöründe daha yaygın hale gelmiştir (Kesgin, 2020).

Doksanlı yıllarda Web 1.0 internet aracılığıyla ilk tanışan nesil bunu hızla benimsemiş ve bunun sonucunda dünya farklılaşmıştır. Okullarda dijital eğitimin başlangıcı Web 2.0 adı verilen ikinci nesil internet teknolojisi kolaylaştırılmıştır (O’Reilly, 2009). Bu dönüşüm, Web 2.0’ın bir parçası olan etkileşimli uygulama, araç ve platformları içermektedir, bu uygulama, araç ve platformlar ağlar üzerinden içerik üretimi, bilgi paylaşımını ve iletişimi kolaylaştırmaktadır (Mestçi, 2009). Dijital ortamda ilk etapta öğrenen-içerik iletişimi aracı olarak kullanılsa da daha sonra öğrenci-öğretmen ve öğretmen-öğrenci arasında bir iletişim biçimine dönüşmüş ve bu durum dijitalleşmenin artmasına neden olmuştur (Saykılı, 2019). Bu süreçte e-öğrenme uygulamaları ve erişilebilirliğin artması, zengin bilgi erişimini daha kolaylaştırmıştır. Web 3.0’ın ortaya çıkmasıyla birlikte öğrenme süreci özelleştirmeye doğru evrilmiş ve öğrenme süreci, kapsamlı bir şekilde analiz edilmesi olanağı, çeşitli bir ortamın zemininde oluşturulmuştur. Bulut teknolojileri tabanlı ve veritabanlarının eğitim camiasında aktif kullanımı, öğretim sürecinin kolaylaştırılmasına yardımcı olmuştur. Yapay zekanın

eğitiminde yer alan, kişiye özel geliştirilmiş öğrenme ortamları klasik ekolün algısını yıkmış ve eğitimde önemli bir hareketlenmesinin yaşanmasına neden olmuştur (Grech ve Camilleri, 2017).

Genel olarak dijital teknolojinin anaokulundan yükseköğretime kadar eğitimin her düzeyde yaygın olarak sunulmasına başlandı. Çocukların aşamalı olarak dijital eğitimleri güncellenip korunmuştur. Öğrencilere yönelik eğitim uygulamalarına sanal gerçekliğin dahil edilmesi, öğrenme sürecinin etkililiğini artırmaktadır (Mestçi, 2019).

İlgili yeterlilik alanlarından mesleki kullanım; Dört alt yetenek olan, kurumsal dünyayla iletişim, diğer profesyonellerle işbirliği, kişisel uygulama ve dijital gelişimi kapsamaktadır. Bu dört alt yeterlilik; eğitimde birleşimler arasında iletişim ve işbirliği, eleştiri ve dijital pedagojik yöntemlerin geliştirilmesi ve dijital kaynaklardan yararlanırken sürekli gelişime açık olmayı içermektedir (Bozkurt, Hamutoğlu, Kaban, Taşçı ve Aykul, 2021: 35-63). Dijital kaynaklar kullanılırken uygun kaynağın seçilmesi, kaynağın ihtiyaçlara uygun hale getirilmesi önemlidir (Redecker, 2017). Dijital yeterliliğe ilişkin eğitim/öğrenme etkinliklerinde öğretmenlerden beklenen, ilgili etkinliklerde dijital cihaz ve verilmenin etkinleştirilmesi, dijital dönüşüme uygun yeni öğretim yöntemleri ve rehberlik yöntemlerinin oluşturulması, işbirliğinin düzenlenmesi durumu söz konusudur (Reisoğlu, 2022, Öztürk, 2022: 17).

Hal böyle olunca bozulma sürecinin bir sonuç olan dijital dönüşüm hem öğretmene hem de öğrenciye sorumluluk yüklemektedir. Dönüşüme eklemeler bazı yeteneklere sahip olunmasıyla mümkündür. Bu prosedür sırasında ülkeler, kurum ve kuruluşların öncelikle ilgili belgelerinin programlarının hazırlanmasına katılmıştır. Eğitim sektörünün özel içeriği nedeniyle bu özel alanda programlar mevcuttur. Bu çerçeveler içerisinde öğretmenlerden kurumsal toplulukla iletişim, işbirliği maliyetleri, dijital kaynak oluşturmak, güç arasında dijitalleşmenin gelişimini desteklemek vb. ülkelerdeki dijital teknolojilerden yararlanılmasını talep edilecektir.

Bilgi Ve İletişim Teknolojilerinin Eğitimdeki Yeri

Eğitim teknolojisi fikri, teknolojik eğitime yönelik gelişmelerle doğmuştur. Eğitim Teknolojisi, öğretme ve öğrenme ayrıntılarının tasarlanması, geliştirilmesi, uygulanması ve değerlendirilmesi ile bu parçaların "nasıl" yürütüldüğünü ilgilendiren bir çalışma alanıdır. Eğitim Teknolojisi, öğrenmeyle ilgili çeşitli analizleri, ayırmayı, ele alma ve yönlendirmeyi içeren yöntemler, analizler, temel açıları, kaynakları ve kuralları içeren özet ve karmaşık bir alanı içerir. İşte tam da bu nedenle eğitim alanı, teknolojinin en yoğun şekilde kullanılması gerekenlerin başında gelmektedir. Fazlasıyla teknoloji, materyal ve öğrenci üretiminin katlanarak ortaya çıkmasından kaynaklanan çeşitli sorunlarla etkili bir şekilde mücadele etme aracı olarak hizmet vermektedir (İşman, 2008).

Bilgi ve İletişim Teknolojilerinin Okul Öncesi Eğitimde Kullanımı

Bilgi teknolojilerinde yetkin olmak, günümüzde bir toplumun gelişmiş sayılması için önemli bir ölçüt haline gelmiştir. Bilginin etkili bir şekilde elde edilmesi ve kullanılmasının sağlanması gereken temel bileşenler haline getirildi. Özellikle bilgiye odaklı toplumun gelişmesini öğrenme sürecini edindikleri bilgileri sürekli olarak uygulama zorunluluğu söz konusu olmaktadır (Şimşek ve Çınar, 2008).

Eğitim programının ilk aşamalarından itibaren çocuklar, aktif olarak etkileşimde bulunmasalar bile ortamdaki etkileşimli unsurlarla sürekli olarak karşı karşıya kalmaktadırlar.

Bu maruz kalma onların merakını uyandırır ve çevrelerini sorgulamaya sevk eder. Okula girdiklerinde bu araçlarla tanışıp, amaçlarını gözlemlemektedirler. Bu, ayrıntıların etkili bir şekilde kullanılmasına yönelik yolculuğun ilk aşamasını işaretlemektedirler (Şimşek ve Çınar, 2008).

Bilim ve teknolojinin ilerlemesi modern çağımıza önemli bir etki sağlamaktadır. Sonuç olarak eğitim ile toplum arasında doğrudan bir ilişki vardır ve bu durumda güncel gelişmelerden haberdar olunması zorunlu kılınmaktadır (İşman, 2008).

Eğitim literatüründe bilgisayar, internet, multimedya, bilgisayar destekli eğitim gibi koşulların yaygınlığı bu alanda ilerlemelerin göstergesidir. Teknolojik gelişmeler artık hayatımızın neredeyse her alanında kendini göstermektedir. Öğretimin artırılması için eğitimcilerin bu gelişmelerden haberdar olmaları ve yeni teknik ve stratejilere yer vermeleri gerekmektedir. İyi finansmanlı özel okulların önemli bir kısmının televizyon, bilgisayar, akıllı tahta, projeksiyon cihazları ve çeşitli iletişim tekniklerini destekleyen altyapıya yatırımı arttırmaktadır (Alkan, 2005).

Bilgi teknolojisinin yönlendirdiği öğrenme yöntemleri kapsamında iki farklı seçenek mevcuttur: vericilik ve sistematik öğrenmedir. Bilişsel teori, öğrenmenin problemlerinin anlaşılmasını geliştiren bir süreç olduğunu ilerlemesini sürdürmektedir. Yapılandırma ise bireylerin bireysel ve toplumsal düzeyde yeniden yapılandırılabilceğini savunmaktadır. Vurgu, yalnızca korunmasından bağımsız olarak, saklanabilmesi ve kapasitesi için uygun ortamların oluşturulmasında yatmaktadır (Aytaç, 2006).

Okul öncesi eğitimcileri, kişisel deneyim ve bilgilerini edindikleriyle etkili bir şekilde paylaşabilme, bu sayede yaşamları boyunca biriktirdikleri bilgi, beceri ve tutumları eğitim ortamına aktarabilme becerisine sahip olmalıdır. Öğrenciler, tedavinin gösterdiği programı uygulamayı gözlemleyecek ve tıbbi bakım yapacaklardır. Günümüzde hızla ilerleyen bilgi toplumunda, mevcut çok miktarda bilgi arasında gezinmek için yeni beceri ve bilgi alanlarındaki değişimlerin geliştirilmesi ve analitik karar verme değişikliklerinin iyileştirilmesi gerekmektedir. Bu doğrultuda, 21. yüzyılın başlarında yeni bilgi ve becerilerle donatılan, öğretmen merkezli öğretimin ön planını tutan bir eğitim sisteminin gerçekte uygulanması zorunludur. Öğrenci merkezli bir eğitim çerçevesi, öğretmenin tek bilgi kaynağı, içerik uzmanı ve bilgi aktarıcısı, geleneksel rolü yerini sunduğu olanaklarla birlikte sağlıklı büyüme yönünü kolaylaştırıcı, bilgi rehberi ve işbirlikçi rolüne bırakılmıştır. Bu nedenle, bu yeni rollerin ve buna karşılık gelen bilgilerin edinilmesi gerekmektedir.

Bilgisayar ve internet teknolojilerinin eğitim ortamına dönüştürülebilmesiyle elde edilebilmesi sürekli olarak verilere yol açmıştır. Dolayısıyla ilk hazırlık için ihtiyaç duyulan süre, azalmaya başlamıştır. Ancak bilgisayar destekli eğitimin kullanımı hem öğretmenleri hem de lisanslarına ilişkin bazı kısıtlamalara sahiptir. Bazı durumlarda, bilgisayarların başlangıçta bireyselleştirilmesi olduğunu ve bunun da sınıftaki aktarımın desteklenmesinin neden olduğunu savunmaktadır. Ayrıca akıllı telefonların eğitim yazılımlarında etkili bir şekilde kullanabilmeleri için gerekli donanım ve özelliklere sahip olmaları gerekmektedir. Eğitimcilerin kullandıkları tüm eğitim programlarında belirtilen amaç ve hedeflerin uyumlu olması çok önemlidir. Ayrıca eğitim yazılımlarının yüksek öğrenme kalitelerini sunabilmesi gerekmektedir (Şahin ve Yıldırım, 1999).

Pek çok alan gibi eğitim, bilgi ve iletişim teknolojilerindeki gelişmelere bağlı olarak önemli dönüşümler yaşamaktadır. Yüksek kalitede eğitim sağlamak için iletişim ve bilgi alanındaki gelişmelerin eğitim programlarına dâhil edilmesi elzemdir. Bu bağlamda en önemli

teknolojilerden biri olan bilgisayarlar artık eğitim ortamlarında da aktif olarak kullanılmaktadır. Son yıllarda artmakta olan internet ağının yaygınlaşmasıyla bilgisayarların önünü açmıştır. Bilişim teknolojilerinin eğitim üzerindeki etkisi, tamamlayıcı bir araç olarak üstlendikleri rol ve bölgesel değişime sahip gelişmelerdeki katkılarında görülebilir. Bu nedenle bilişim teknolojilerinin eğitim üzerindeki olumlu ve olumsuz etkilere eğitim dünyasındaki değişimlerin üretim potansiyelinin farkına varma noktasında büyük önem taşımaktadır.

Bilgi teknolojilerinin eğitime erişiminin eğitimciler için avantajlı olduğu, okullarda verilen eğitimin daha fazla ilgi uyandırdığı kanıtlanmıştır. Sonuç olarak, bilgi teknolojilerinin küçük çocuklar için önemi, onların geleneksel öğrenme ihtiyaçlarının aşılmasında değil, bilgisayar kullanımı yoluyla eğitim deneyimlerinin özgürlüğünde yatmaktadır (Arnas, 2005: 36-47).

Elektronik Tahta Kullanımı

Okul öncesindeki dönemde öğrenciler, elektronik tahtalarla ilk kez tanışıp onların merakıyla, ilgisiyle daha etkin deneyim sağlanmaktadır. Bu yazı tahtaları okul öncesi sınıflarda çeşitli şekillerde kullanılmaktadır. Eğitimcilerin PowerPoint sunumları sunabileceği bir platform görevine göre, internete bağlanarak güncel konuları keşfetmelerine olanak sağlar. Ayrıca okul öncesi eğitim için özel olarak hazırlanmış web sitelerine erişebilir ve bu web sitelerinde gezinebilirler. Hem öğretmenler hem de öğrenciler derslerini daha eğlenceli bulmaktadır. Ayrıca, önceden var olan şablonların kullanılması, etkinlik boyunca şekil ve grafiklerin yeniden çizilmesi için harcanacak tasarrufu sağlamaktadır (Ekici, 2008).

Bilgisayarların günlük yaşamımıza entegre durumu önemli bir süreç boyunca devam etmektedir. Teknolojik cihazların evlerimizin bir parçası haline gelmektedir. Dijitalleşme süreçleri içinde Bilgi ve İletişim Teknolojileri (BİT) önemli bir yere sahiptir. Bu, televizyondan cep telefonlarına, bilgisayarlardan donanım ve yazılımlarına, radyodan uydu sistemlerine, video konferanstan uzaktan eğitime kadar çok çeşitli iletişim araçları ve depolanabilir (Gençer ve Yazıcı, 2016: 2237: 24). BİT çağının etkisi giderek daha belirgin hale gelmektedir. TÜİK'in Nisan 2015'e göre Türkiye'deki hanelerin %96,8'inin cep telefonu veya akıllı telefona sahip olduğu sonucu ortaya çıkmıştır (Metin, Millici ve Saçan, 2016: 10). Bu istatistikler teknolojinin neredeyse her gün küçülttüğü kişilerindir.

Son yıllarda çocuklarla teknoloji arasındaki bağ önemli bir tartışma haline gelmiştir. Levin'e göre çocuklara artık uyku dışında diğer faaliyetlere kıyasla teknolojiyle daha fazla vakit geçirmektedirler (Sayan, 2016: 69). Uzmanlar, teknolojinin genişlemesi noktasında insanların dijital dünyayla ilişkilerinde yayılma hızının arttığını ifade etmişlerdir. Bazı korumaların kısıtlamaları çalışsa da çocukların bu kısımlarının tamamen ayrılması giderek zorlaşmaktadır. Ancak yapılan araştırmalar, dijital dünyanın uygun şekilde genişlemesinin sosyal ve şifalı yönleri olumlu yönde etkilerin yaratıcılığını da artırabileceğini göstermektedir (Sezgin, 2017: 24).

Okul Öncesi Eğitim ve Dijitalleşme

Bilgisayarların ve bilgi teknolojilerinin eğitiminde, özellikle bilgisayar destekli eğitimde geleneksel kullanımın geliştirilmesi üç temel uygulama türünü ortaya çıkarmaktadır. Bunlar; Bilgisayarları öğrenme, bilgisayardan öğrenme ve bilgisayarla öğrenmedir (Güven ve Kartal, 2006: 20).

Engler'e göre eğitimde öğretmen, öğrenci ve çevre arasındaki ilişki çok önemlidir ve öğretim teknolojisinin bolluğunda önemli bir rol vardır. Eğitim ve teknolojinin birbirinden ayrılamaz olduğu savunulmaktadır (Sayan, 2016: 68).

CDE programlarının nesnelerinin, ürünlerinin ve özellikleri gibi özelliklerinin insanların bakımına dikkat etmesi gerekmektedir. Bu özellikler insanların yaşlarına göre oyun tercihlerine uygun şekilde düzenlenmelidir (Arı ve Bayhan, 2003: 66-67).

Teknolojinin günlük hayatında hayati bir rol oynayan, teknoloji odaklı bir sosyal hayata geçirilmiş, rahat hissetme ve teknolojik gelişmenin geliştirilmesidir. Çocukların gelişimi uygun bir öğrenme ortamı yaratır, yalnızca dilsel iletişim ve etkileşimi teşvik etmekle kalır, aynı zamanda onların daha karmaşık cümleleri kullanma becerilerini de geliştirmektedir. Araştırmalar, teknolojik okul öncesi sınıflara dahil edilmesinin çocuklar arasındaki iletişimin artırılması yolunu açmasını ve karmaşık dil yapılarının eğitiminin teşvik edildiğini göstermiştir. Ayrıca çocukların bilgisayarlarında yaşarken ortamda neler anlattığını içeren etkinlikler de dil desteği sağlamaktadır. Okul öncesi eğitimde televizyon, akıllı tahta, tepegöz, müzik çalar, tablet, görüntülü, bilgisayar, e-kitap ve diğer elektronik cihazlar gibi çeşitli teknolojik bilgilerden yararlanılabilmektedir. Bu parçaların görsel ve işitsel öğrenme deneyimlerini sağlamaktadır. Çocuklar bu interaktif modelde duyarak, görerek, dokunarak ve en önemlisi eğlenerek etkili bir şekilde öğrenmektedirler.

Çocukların okuldaki etkinliklerindeki motivasyonun yüksek olması teknolojik sistemlerin etkin kullanımına olanak tanımaktadır. Bu, çağın teknolojik cihazlarına olan hayranlığı ve coşkusuna bağlanabilmektedir (Kol, 2012: 545). Ancak görsel bilgiler çocuklar tarafından daha kolay anlaşılabilirliği sağlandığı, soyut bilgiler teknolojik donanımlarla somut bir şekilde sunulan, insanların kapsamlı öğrenmelerine olanak tanıyarak zengin bir şekilde sunulmaktadır.

Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi öğretim üyeleri, Adana'da bir anaokulunda 31 çocukla yaptıkları anketin sonuçları şöyle:

Çocukların yüzde 52'sinin tablet vardır. Bunların %74'ü haklarının kendilerinde oyun oynamaktadır. Dünyanın %100'ü organize edilmiş tablet oyunu etkinliklerini beğendiğini söylemiştir. Çocukların %19'u tablet kullanırken zorluk yaşadığını, %81'i ise hiç zorluk yaşamadığını ifade etmiştir. Çocukların %87'si her gün tabletle aktivite yapmak istemekte, %13'ü ise yapmak istememektedir (Çilingir, Keleş, Oğul, Şahin ve Taş, 2015: 339).

Bu araçların sonuçları, insanların bu dijitalleşmeden oldukça memnun olduklarını göstermektedir. Araştırmalar BDE programlarının çocuklar için daha etkili olduğunu ve geleneksel eğitim (GE) programlarına göre daha hızlı sonuç almayı göstermektedir (Sezgin, 2017: 27).

Kasar ve Doğan'ın Afyonkara Hisar ilinin merkez bölgesinde bir anaokulunda gerçekleştirilen araştırmada, 6 parçadan 1'den 10'a kadar olan kalıplanmış yanı sıra kare, kayıtlı, daire gibi temel bilgilerin öğretilmesi amaçlanmıştır. Bu çalışmaya 80 okul öncesi çocuk (38 erkek ve 42 kız) katılmıştır. Bulgular; BDI yöntemiyle öğrenilen çocukların GE yöntemiyle öğrenenlere göre daha başarılı olduğu ortaya çıkmıştır. Elbette ki BDE programlarını da desteklemektedir (Doğan ve Kaçar, 2007: 1).

Tüm bu verilerin düzenlenmesi CAI programlarının okul öncesi dönemde kullanımının çocuklar için faydalı olmuştur. Bir başka açıdan bakıldığında; bugünün çocuklarının yarının

yetişkinleri olacak ve farklı kariyerlerde farklı başarılar elde edeceklerdir. Özellikle son 20 yıllık bilgisayar çağı denilirse bu çağın hızlı gelişimi görülebilmektedir. Bu nedenle çocukların çağının gerisinde kalmaları ve günümüzün sorunlarının zorluklarını yaşamadan karşılayabilmeleri için artık çocukların bilgisayarla mümkün olduğunca erken tanışmasının gerekli olduğu görülmektedir (Sezgin, 2017: 28).

Çocuklarla doğru dağıtılan bilgisayarlar ve harika oyun arkadaşlarıyla karşılaşabilirsiniz. Sıkılmadan doğru cevapları veren bu arkadaşlar günümüz çocukları için en güzel olanaklardan biridir.

Okul Öncesi Eğitimde Kullanılan Teknoloji Aracı ve Gereçler

Teknolojinin değişmesiyle toplum giderek dijitalleşirken, okul öncesi eğitim teknolojik ve bilimsel devrim için merkezi bir öğrenme ortamı olarak görülmektedir. Okul öncesinde eğitimde değişim için doğru koşulların sağlanmasının en önemli görevinin erken çocukluk ödemeleri düşmektedir. Öğretmenlerin teknolojik hizmetlerinin kullanımıyla ilgili bilgi ve oldukça yetenekleri önemlidir (Otterborn, Schönborn ve Hulten, 2019).

Günümüzdeki faaliyetlerin sadece işlemlerin yeterli olması, üretilmesi ve tüketilmesinden ortaya çıkmasının sağlanması eğitimin gerekli teknolojiyle donatılması gerekmektedir. Günümüzde çoğu insanın teknolojiyle tanışması bile televizyon ile uzaktan kumanda arasında bağlantı kurulmasını gerektiriyordu. Özellikle gelişen ve gelişmiş yaygın yaygın alanlarda kullanıcılar bilgisayar, telefon, oyun konsolu, televizyon gibi birçok teknolojik cihazla ve evde bu cihazlara sahip olmayanlarla karşılaşmaktadır (Dereobalı, 2014). (Aydemir, 2023: 12).

Okul Öncesi Eğitimde Teknolojik Araç Gereç ve Teknoloji Kullanımı

21. yüzyılda teknoloji toplumun önemli bir ihtiyacıdır. Eğitim, hayatın birçok alanını geliştirmek için teknoloji ehemmiyetli araçlardan biridir. Eğitim ve teknoloji arasındaki iletişim çok önemlidir (Öner, 2020). Okul öncesindeki gibi eğitimin erken aşamalarında çocukların gelişim özelliklerini dikkate almayıp, teknolojiyi müfredata entegre etmek esastır. Eğitimi destekleyen çok çeşitli teknolojiler ve sistemler bulunmaktadır. Buna bilgisayar ve ilgili teknolojilerin yanı sıra çeşitli diğer yöntem ve araçlar da dahildir. Teknoloji başlangıçta eğitim amaçlı olarak ortaya çıkmamış olsa da eğitim alanında kullanım ve sınıf uygulamalarında artarak devam etmektedir (Sayan, 2016).

BİT'i okul dönemi dahil olmak üzere bir araya toplanmıştır. Daha derine inmek gerekirse, BİT'in okul öncesi eğitim ve çocukların bütünsel gelişiminin üzerindeki olumlu etkileri şu şekilde sınıflandırılabilir: BİT kullanımı dil gelişimindeki değişikliklerde önemli bir rol oynayabilmektedir. Düşüncelerin okuryazarlık gelişimi üzerindeki etkisi; okuma, konuşma, yazma ve dinleme dâhil olmak üzere çeşitli alanlarda gözlemlenebilir. Bunu açıkça ortaya koymanın bir yolu, çipin dille iletişimini kolaylaştıran etkileşimli mobil işlem oyunlarıdır. Bu oyunlar, kişilerin sadece kelime oluşturmaya olanak sağlarken, aynı zamanda manuel harf yazma işlemine yönelik ihtiyaçları da ortadan kaldırmaktadır (Özcan, 2018: 73).

Günümüzde teknolojik eğitimin yer edinmesi, özellikle okul öncesindeki ağırlık kapsamının bir parçası haline gelmiştir. Araştırmacılar teknolojinin erken çocukluk eğitimi ile sınırlandırılması savunulmaktadır (Sayan, 2016). Teknolojinin okul öncesi eğitimde artan yaygınlığı ve bu alanda dikkat çekici araştırmalar da bu iddiayı desteklemektedir (Gündoğan,

2014). Dolayısıyla Bilgi ve İletişim Teknolojilerinin (BİT) okul öncesi eğitime entegre edilmesi giderek artmaktadır.

BİT’de çevrenin bireyler üzerindeki etkisi önemlidir. BİT, çocukların eğitim deneyimlerinin fiziksel ve sosyal konfigürasyonunda çok önemli bir rol oynamaktadır. Ayrıca BİT, çocuğun yetiştirilmesinde yer alan, aile bireylerinin, bakım verenlerin ve okul öncesi eğitimcilerin kişisel ve mesleki yaşamlarıyla bağlantıları iç içe geçmiştir (Özcan, 2018: 75).

Bilgi ve İletişim Teknolojileri (BİT) alanı, erken çocukluk eğitimini genişletmek için çeşitli olanaklar sunmaktadır. Bu yollar arasında çocukların öğrenme ve oyun deneyimlerinin zenginleştirilmesi, eğitimcilerin profesyonel büyüme ve gelişiminin desteklenmesi ve okul öncesi kurumlar, ebeveynler ve erken çocukluk eğitimine katılan bireyler arasında etkili iletişimin geliştirilmesi yer almaktadır (Özcan, 2018: 75).

BİT’in eğitim politikası, program ve uygulamalara eğitim alanında önemli bir gelişme olmuştur. İlk, orta ve yükseköğretimde BİT ve e-öğrenme giderek daha önemli hale gelirken, okul öncesi eğitim için aynı şey söylenemez. Ancak İskoçya, İngiltere ve Amerika gibi ülkelerde okul öncesinde eğitime özel BİT politikalarına yönelik adımlar atılmıştır. Araştırmacılar, akademisyenler ve okul öncesi eğitimciler de okul öncesi eğitimde BİT kullanımına ilişkin bilgi ve rehberlik sağlayan kitap, makale ve rehberler üreterek bu çabaya katkıda bulunmuşlardır. Bu çalışmalar, BİT’in okul öncesi eğitime dahil edilmesinin sağlayıcıları arasında profesyonel toplulukların gelişimini teşvik edebildiğini, okul-toplumun güçlendirilebildiğini ve kişilerin eğitime devam ettiğini ve toplumların katılımını artırabildiğini göstermiştir. Teknolojinin eğitimde başarılı bir şekilde uygulanabilmesi için teknolojinin kullanımına yönelik olumlu tutum ve görüşlere sahip olması gerektiği gibi yaygın olarak kabul edilmektedir (Akçay ve Halmatov, 2015). Benzer şekilde ailelerin çocuklarının gelişimleri ve eğitimdeki önemiyeti göz önünde bulundurarak, okul öncesinde teknolojinin etkili bir şekilde kullanılmasına yönelik olumlu tutum geliştirmelerine büyük önem vermektedirler.

SONUÇ

Demografik özellikler okul öncesi eğitime devam eden çocukların akranlarına göre daha üstün sözel anlatım sergiledikleri sonucuna varılmaktadır. Ayrıca 4 aşamadan itibaren teknolojik cihazlarla etkileşime giren bireylerin sözlü anlatımları daha yüksek düzeydedir. Okul öncesindeki eğitime devam eden çocukların öz kontrol düzeylerini ayıran faktörlere göre ayrılan, 6 yaşındaki çocuklar ve onların üniversite mezunu olan çocukların öz denetim düzeyinin yüksek olduğu görülmektedir.

Okul öncesi eğitim alan çocukların demografik özelliklerinin dinlenmesinde farklılıkların ortaya çıkması söz konusudur. Özellikle kızların erkeklere göre daha çok dinlemeyi sergilerken, üniversite öğrencileri olan çocukların yaşlarına göre daha yüksek dinleme eğilimini sergilemektedirler. Ayrıca okul öncesindeki çocukların kendilerine verdikleri görevleri başarıyla tamamlama başarısını gösteren kızların bu konuda erkeklerden daha başarılı olduğu kabul edilmektedir.

Araştırmada çocukların teknoloji programlarının çeşitli özellikleri ve aile rehberi incelenmiştir. Teknoloji yazılımları, teknoloji paketinin belirli alanları, potansiyel zararları, teknolojik cihaz kullanımındaki yeterlilik ve öneriler ele alınmıştır. Sosyal beceri düzeyinin genel olarak yüksek olmasına rağmen teknolojik yararları, belirli teknoloji kullanım alanları,

teknolojik araçları kullanma yeterliliği ve genel teknoloji kullanımını ile ilgili görüşmelerin orta düzeyde olduğu tespit edilmiştir.

Okul öncesindeki öğrencilerin teknoloji kullanımındaki değişiklikleri demografik özelliklerine göre, iki yıl evvel okul öncesi eğitim almış olanların ve öğrencileri ilköğretim mezunları olanların, ulusal takvime ilişkin bakış açılarındaki yaşlarına göre daha fazla uyum sergiledikleri ortaya çıkmıştır. Anneleri ilköğretim eğitimi almış çocuklar ise teknolojik cihazları kullanmayan diğer çocuklara göre daha yüksektir.

Demografik özelliklere göre teknolojik zararlara ilişkin bakış açılarındaki farklılaşması, öğrencilerin üniversite öğrencileri, küresel olumsuz etkiler konusunda akranlarına göre daha fazla endişe duymaları durumu ortaya çıkmaktadır. Bu çalışma kapsamında okul öncesi dönemdeki çocukların sosyal yetenekleri ile teknoloji kullanımı arasındaki ilişki farklı, çocukların teknolojik cihazlarının kullanma yeterlilikleri ile ailelerinin rehberlik etme durumları arasında paralel bir ilişki olduğu tespit edilmiştir. Bu bulgu, insanların fotoğraflarını kullanma konusunda rehberlik aldıkça ve teknolojik becerileri daha geliştikçe, sosyal yetenek bakış açısı öz kontrollerinin gelişeceğini ve eylemlerin kabul edilme yeteneklerinin de olacağını göstermektedir.

Araştırma, sosyal yeteneklerde gözlenmeyen değer bir eşitsizliğin ortaya çıkarmıştır; kızların açık bir avantaja sahip olduğu sonucuna varılmıştır. Eğitimciler, erkek çocukların sosyal becerilerinin gelişimini teşvik eden ve çocukları keşfetmeye teşvik eden ilgi çekici etkinlikler tasarlama fırsatına sahiptir. Bu araştırmayı tekrarlamak ve çocuklara teknolojinin uygulanması avantajı ve başarı konusunda eğitim ve rehberlik sağlamak için kapsamlı çalışmalar yapılabilir.

Kaynakça

- Saykılı, A. (2019). Etkileşim Eşdeğerliği Kuramı: Alanyazındaki Araştırmalar Ve Öneriler. *Açıköğretim Uygulamaları ve Araştırmaları Dergisi*, 5(4), 92-104.
- Grech, A. & Camilleri, A. F. (2017). *Blockchain in education*. Luxembourg: Publications Office of the European Union.
- Bozkurt, A., Hamutoğlu, N. B., Kaban, A. L., Taşçı, G. ve Aykul, M. (2021). Dijital Bilgi Çağı: Dijital Toplum, Dijital Dönüşüm, Dijital Eğitim Ve Dijital Yeterlilikler. *Açıköğretim Uygulamaları ve Araştırmaları Dergisi*, 7(2), 35-63.
- Redecker, C. (2017). *European framework for the digital competence of educators: DigCompEdu* (Report No. JRC107466). Strasbourg: Joint Research Centre.
- Reisoğlu, İ. (2022). Bilgi ve Veri Okuryazarlığı. A. Çebi (Ed.), *Dijital yeterlik: dijital çağda dönüşüm yolculuğu içinde* (s. 19-53). Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık.
- Gençer, E., Yazıcı, E. (2016). Okul Öncesi Çocukların Bilgi ve İşlem Teknolojileriyle Etkileşiminin Bazı Değişkenler Yönünden İncelenmesi. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 24(5).
- Metin, Ş., Millici, M., Saçan: (2016). Okul Öncesi Çocuğa Sahip Ebeveynlerin Medya Okuryazarlık Düzeylerinin Bazı Değişkenlere Göre İncelenmesi. *Uluslararası Aile Çocuk ve Eğitim Dergisi*, 10.

- Sayan, H., (2016). Okul Öncesi Eğitimde Teknoloji Kullanımı. 21. Yüzyılda Eğitim ve Toplum, 5(13).
- Güven, D., Kartal, G. (2006). Okul Öncesi Eğitimde Bilgisayarın Yeri ve Önemi. Boğaziçi Üniversitesi Eğitim Dergisi, 23(1).
- Arı, M., Bayhan, P., (2003). Okul Öncesi Dönemde Bilgisayar Destekli Eğitim. İstanbul: Epsilon Yayıncılık.
- Kol: , (2012). Okul Öncesi Eğitimde Teknolojik Araç Kullanına Yönelik Tutum Ölçeği Geliştirilmesi. Kastamonu Eğitim Dergisi, 20(2).
- Çilingir, E., Keleş, O., Oğul, İ. G., Şahin, M. C., Taş, I., (2015). Tablet Bilgisayarların Okul Öncesi Eğitimde Destek Materyali Olarak Kullanılmasının İncelenmesi. Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 15(2).
- Doğan, N., Kaçar, A. Ö., (2007). Okul Öncesi Eğitimde Bilgisayar Destekli Eğitimin Rolü. Kütahya Dumlupınar Üniversitesi Akademik Bilişim Dergisi.
- Otterborn, A., Schönborn, K. & Hulten, M. (2019). Surveying preschool teacher's use of digital tablets: general and technology education related findings. International Journal Of Technology And Design Education, (29), 717-737.
- Dereobalı, N. (2014). Okul öncesi eğitim ve kitle iletişim araçları. G. Haktanır (Ed.), Okul Öncesi Eğitime Giriş (8. Baskı: 253-325). Ankara: Anı Yayıncılık.
- Gülen, M. (2021). Okul öncesi öğretmenlerinin teknolojik araç-gereç kullanımına yönelik tutumlarının incelenmesi. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi. Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Dore, R. A. & Dynia, J. M. (2020). Technology and media use in preschool classroom: Prevalence, purposes, and contexts. Frontiers in Education, 5, 1-14. doi: <https://doi.org/10.3389/feduc.2020.600305>
- Kocaman Karoğlu, A. (2016). Okul öncesi eğitimde dijital hikaye anlatımı üzerine öğretmen görüşleri. Turkish Online Journal of Qualitative Inquiry, 7(1), 175-205.
- Slutsky, R., Kragh-Müller, G., Rentzou, K., Tuul, M., Gol Guven, M., Foerch, D. & Paz-Albo, J. (2021). A cross-cultural study on technology use in preschool classroom: Early childhood teacher's preferences, time-use, impact and association with children's play. Early Child Development and Care, 191(5), 713-725.
- Pamuk: , Ülken, A., ve Dilek, N. Ş. (2012). Öğretmen Adaylarının Öğretimde Teknoloji Kullanım Yeterliliklerinin Teknolojik Pedagojik İçerik Bilgisi Kuramsal Perspektifinden İncelenmesi. Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 9(17), 415-438.
- İşman, A. (2008). Öğretim Teknolojileri ve Materyal Tasarımı, Ankara: Pegem.
- Şimşek, N. ve Çınar, Y. (2008). Okul öncesi dönemde fen ve teknoloji öğretimi, Ankara: Anı.
- Alkan, C. (2005) Eğitim teknolojisi, Ankara: Anı.

- Aytaç, T. (2006). Eğitimde bilişim teknolojileri, Ankara: Asil.
- Şahin, T. ve Yıldırım: (1999). Öğretim Teknolojileri Ve Materyal Geliştirme, Ankara: anı.
- Arnas, y. (2005). Okul Öncesinde Bilgisayar Destekli Eğitim, Eurasian Journal of Educational Research, 20, 36-47.
- Ekici, F. (2008). Akıllı Tahta Kullanımının İlköğretim Öğrencilerinin Matematik Başarılarına Etkisi, Yüksek Lisans Tezi. Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü. İstanbul.
- Gündoğan, A. (2015). Okul Öncesi Dönemde Bilgisayar Destekli Eğitim Projeleri. Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi, 34(3), 437-449.
- Akçay, N. O. Halmatov, M. (2015). Okulöncesi Öğretmen Adaylarının Bilgisayar Destekli Eğitim Yapmaya İlişkin Tutumlarının İncelenmesi. Trakya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 5(1), 44-50.
- Öztürk, O. (2022). Okul Öncesi Öğretmenlerine Yönelik Dijital Yeterlilikler Ölçeğinin Türkçeye Uyarlanması Ve Okul Öncesi Öğretmenlerinin Dijital Yeterlilikleri İle Mesleki Tükenmişlikleri, Teknoloji Kullanım İstek Ve Kayguları Arasındaki İlişki. Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Sezgin, D. (2017). Okul Öncesi Dijital Boyama Kitaplarının Görsel İletişim Tasarım Açısından İncelenmesi Ve Uygulama Önerisi. Yüksek Lisans Tezi, Işık Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Çiftcioğlu, M. (2022). Okul Öncesi Öğretmen Adaylarının Uzaktan Eğitime Yönelik Tutumları Ve Dijital Okuryazarlık Becerilerinin Çeşitli Değişkenlerle Olan İlişkilerinin İncelenmesi. Yüksek Lisans Tezi, Pamukkale Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Denizli.
- Aydemir, İ. (2023). Okul Öncesi Öğretmenlerinin Teknoloji Tutumları, Pedagojik İnanç Sistemleri, Psikolojik Dayanıklılık Ve Psikolojik İyi Oluş Düzeyleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi. Yüksek Lisans Tezi, Pamukkale Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Denizli.
- Özcan, F. (2018). Okul Öncesi Eğitimi Alan Çocuklarda Teknoloji Kullanımı Ve Sosyal Becerilerin Bazı Değişkenler Açısından İncelenmesi. Yüksek Lisans Tezi, Kastamonu Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Kastamonu.
- O'reilly, T. (2009). What is web 2.0. Sebastopol: O'Reilly Media Inc.
- Mestçi, A. (2009). Web 2.0 teknolojisi ve interaktif pazarlama ve reklam modelleri. 9. Akademik Bilişim Konferansı içinde (s. 11-13). Şanlıurfa: Harran Üniversitesi.
- Mestçi, A. (2009). Web 2.0 Teknolojisi ve interaktif pazarlama ve reklam modelleri. 9. Akademik bilişim konferansı içinde (s. 11-13). Şanlıurfa: Harran Üniversitesi.
- Kesgin, M. B. (2020). Türkiye'de Endüstri 4.0 ile Dijitalleşen Açık Ve Uzaktan Eğitim Uygulamalarının Destek Hizmetleri Üreticisi İşletmelerdeki İstihdama Etkisi. (Yüksek Lisans Tezi). İstanbul Arel Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, İstanbul.

